

BÖLÜM 2

TARIMSAL EKONOMİ

2.1 ESKİPAZAR'DA BUGÜNKÜ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM

Bu bölümde; Bugünkü koşullarda bitkisel üretim deseni ve ekiliş oranları, üretim değeri, üretim gideri, Ulusal Tarım Geliri ortaya konulmaktadır

2.1.1 Bugünkü koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

Bugünkü koşullarda Üretim deseni Tahıl- sebze ve meyveden oluşmaktadır. Üretim, kuru tarım koşullarında sürdürüldüğünden toplam kullanılan tarım arazilerinin %35'i nadasa bırakılmaktadır.

Buna göre bugünkü koşullarda üretim deseni Tahıl %75, Yem Bitkisi (Fiğ', Slajlık Mısır ve Yonca) %17, Sebze %4, Meyve %4 olarak gerçekleşmektedir.

Tablo 2.1 Bugünkü Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI %
Buğday	60
Arpa	15
Yem Bitkisi(Fiğ)	17
Domates	2
Fasulye	1
Patates	1
Ceviz	2
Kiraz	1
Elma	1
TOPLAM	100

2.1.2 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

Proje alanından elde edilen veriler ile birlikte ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının alım yaptıkları fiyatlar ve ürünlerin dekara verimleri dikkate alınarak Bitkisel Üretim Değerleri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim değerleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Değeri ve Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.2)

Tablo 2.2 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	VERİM Kg/da	BİRİM FİYATI TL/Kg	Toplam	Tartılı Ort
				Üretim Değeri TL/da	ile Üretim Değeri TL/da
Buğday	60	250	0,6	150	90
Buğday Samanı	60	375	0,05	18,75	11
Arpa	15	200	0,5	100	15
Arpa Samanı	15	300	0,05	15	2
Yem Bitkisi(Fiğ)	17	500	0,70	350	59
Domates	2	1500	1,00	1500	30
Fasulye	1	600	2,00	1200	12
Patates	1	2000	0,30	600	6
Ceviz	2	400	7,00	2800	56
Kiraz	1	800	1,50	1200	12
Elma	1	1250	1	1250	13
TOPLAM	100				306

2.1.3 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

Proje alanından elde edilen veriler ve ilgili Kamu Kuruluşlarından temin edilen dekara maliyet değerleri kullanılarak Bitkisel Üretim Gideri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim giderleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Giderleri, Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri ile birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.3)

Tablo 2.3 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	Toplam	Tartılı Ort
		Üretim Gideri TL/da	ile Üretim Gideri TL/da
Buğday	60	152,9	92
Buğday Samanı	60	0	0
Arpa	15	152,9	23
Arpa Samanı	15	0	0
Yem Bitkisi(Fiğ)	17	144,1	24
Domates	2	755,7	15
Fasulye	1	506	5
Patates	1	200	2
Ceviz	2	365,2	7
Kiraz	1	437,8	4
Elma	1	427,9	4
TOPLAM	100		177

2.1.4 Bugünkü Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Birim alan için hesaplanan Tartılı Ortalama Üretim Değerinden, Tartılı Ortalama Üretim Giderinin çıkarılması ile Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur.(Tablo2.4)

Bu değer ekiliş alanı ile çarpımı sonucu proje alanının bugünkü koşullarda Toplam Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.(Tablo 2.11)

Tablo 2.4 Bugünkü Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Bitkisel Üretim Değeri (TL/da)	Bitkisel Üretim Gideri (TL/da)	Ulusal Tarım Geliri (TL/da)
306	177	129

2.2 ESKİPAZAR'DA PROJELİ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM

Bu bölümde; Projeli koşullarda bitkisel üretim deseni ve ekiliş oranları, üretim değeri, üretim gideri, Ulusal Tarım Geliri, inkişaf periyodu , Ulusal Tarım Geliri , Eskipazar'da Proje ile sağlanan Yıllık Tarımsal Gelir Artışı ortaya konulmaktadır.

2.2.1 Projeli koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

Tarımda sulama imkanları geliştirilerek ürün deseninde değişim ve birim alandan verim artışı sağlanmaktadır.

Mevcut koşullarda %35 oranında gerçekleşen nadas uygulamasına sulu tarım koşullarında ihtiyaç duyulmamaktadır.

Tablo 2.5 Projeli Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%
Buğday	35
Arpa	5
Yem Bitkisi	8
Slajlık Mısır	6
Yonca	6
Domates	5
Fasulye	4
Patates	2
Lahana	2
Biber	2
Ceviz	7
Kiraz	5
Elma	6
Armut	3
Üzüm(Bağ)	4
	100

Buna göre projeli koşullarda üretim deseni; Tahıl %40, Yem Bitkisi Slajlık Mısır ve Yonca %20, Sebze %15, Meyve-Bağ %25 olarak gerçekleşmektedir.

Projeli koşullarda sebze üretim alanlarında 4 kat, Meyve üretim alanlarında 6 kat artış sağlanmaktadır.

2.2.2 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

Projeli desende yer alan ürünlerin verimleri, mevcut verimler, sulanan benzer alanların verimleri, girdi kullanım durumu ve ürünlerin çeşit özellikleri ile birlikte ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının alım yaptıkları fiyatlar ve ürünlerin dekara verimleri dikkate alınarak Bitkisel Üretim Değerleri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim değerleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Değerleri ve Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.6)

Tablo 2.6 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	VERİM Kg/da	BİRİM FİYATI TL/Kg	Toplam	Tartılı Ort
				Üretim Değeri TL/da	ile Üretim Değeri TL/da
Buğday	35	350	0,8	280	98
Buğday Samanı	35	525	0,05	26,25	9
Arpa	5	250	0,50	125	6
Arpa Samanı	5	375	0,05	18,75	1
Yem Bitkisi	8	700	0,80	560	45
Slajlık Mısır	6	4000	0,10	400	24
Yonca	6	1500	1,20	1800	108
Domates	5	2000	1,00	2000	100
Fasulye	4	1200	2,00	2400	96
Patates	2	2600	0,30	780	16
Lahana	2	3000	0,60	1800	36
Biber	2	1000	1,25	1250	25
Ceviz	7	600	8,00	4800	336
Kiraz	5	1200	2,00	2400	120
Elma	6	1750	1,50	2625	158
Armut	3	1500	2,00	3000	90
Üzüm(Bağ)	4	1200	1,75	2100	84
	100				1.351

2.2.3 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

Proje alanından elde edilen veriler ve ilgili Kamu Kuruluşlarından temin edilen dekara maliyet değerleri kullanılarak Bitkisel Üretim Gideri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim giderleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Giderleri, Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Giderleri ile birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.7)

Tablo 2.7 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	Toplam Üretim Gideri TL/da	Tartılı Ort ile Üretim Gideri TL/da
Buğday	35	152,9	54
Buğday Samanı	35	0	0
Arpa	5	152,9	8
Arpa Samanı	5	0	0
Yem Bitkisi	8	144,1	12
Slajlık Mısır	6	376,81	23
Yonca	6	369,6	22
Domates	5	755,7	38
Fasulye	4	506,0	20
Patates	2	200	4
Lahana	2	336,3	7
Biber	2	591,8	12
Ceviz	7	365,2	26
Kiraz	5	437,8	22
Elma	6	427,9	26
Armut	3	414,7	12
Üzüm(Bağ)	4	698,5	28
	100		312

2.2.4 Projeli Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Birim alan için hesaplanan Tartılı Ortalama Üretim Değerinden, Tartılı Ortalama Üretim Giderinin çıkarılması ile Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur.(Tablo 2.8)

Tablo 2.8 Projeli Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Bitkisel Üretim Değeri (TL/da)	Bitkisel Üretim Gideri (TL/da)	Ulusal Tarım Geliri (TL/da)
1.351	312	1.040

2.2.5 İnkişaf (Gelişme) Periyodu

Tablo 2.9 İnkişaf (Gelişme) Periyodu Hesabı

ÜRÜN DESENİ	PROJELİ KOŞULLARDA ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	MEVCUT KOŞULLARDA ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	PROJE İLE ARTAN ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	DEVELOPMAN YILI	DEVELOPMAN FAKTÖRÜ	DEVELOPMAN FAKTÖRÜ TATBİKİ İLE ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	DEVELOPMAN PERYODU EMSALI
Buğday	98	0	98	3	0,949	93	
Buğday Samanı	9	0	9	3	0,949	9	
Arpa	6	0	6	3	0,949	6	
Arpa Samanı	1	0	1	3	0,949	1	
Yem							
Bitkisi(Fiğ)	45	0	45	5	0,901	40	
Slajlık Mısır	24	0	24	5	0,901	22	
Yonca	108	0	108	5	0,901	97	
Domates	100	0	100	5	0,901	90	
Fasulye	96	0	96	5	0,901	86	
Patates	16	0	16	5	0,901	14	
Lahana	36	0	36	5	0,901	32	
Biber	25	0	25	5	0,901	23	
Ceviz	336	0	336	5	0,901	303	
Kiraz	120	0	120	10	0,793	95	
Elma	158	0	158	10	0,793	125	
Armut	90	0	90	10	0,793	71	
Üzüm(Bağ)	84	0	84	10	0,793	67	
			0			0	
Buğday	0	90	-90	3	0,949	-85	
Buğday Samanı	0	11	-11	3	0,949	-11	
Buğday nadas	0	0	0	3	0,949	0	
Arpa	0	15	-15	3	0,949	-14	
Arpa Samanı	0	2	-2	3	0,949	-2	
Arpa Nadas	0	0	0	3	0,949	0	
Yem							
Bitkisi(Fiğ)	0	60	-60	5	0,901	-54	
Domates	0	30	-30	5	0,901	-27	
Fasulye	0	12	-12	5	0,901	-11	
Patates	0	6	-6	5	0,901	-5	
Ceviz	0	56	-56	5	0,901	-50	
Kiraz	0	12	-12	10	0,793	-10	
Elma	0	13	-13	10	0,793	-10	
			1.045			895	0,86

Sulama projelerinin hizmete girdiği yıllardan itibaren projeli koşullar için önerilen üretim miktarlarının değerinin elde edilmesi mümkün değildir. Beklenen artış ancak süreç içinde gelişme süresi sonunda gerçekleşecektir.

Gelişme süreci farklı etkilerle 3-5-10 yıllık süreleri içermektedir.Örneğin Meyve,Bağ gibi tesislerde 10 yıllık gelişme süreçleri değerlendirilmektedir.

Hesaplanan Gelişme periyodu elde edilen Ulusal Tarım Gelirinin indirimli kıymeti olacaktır.

Bu değer 0,86 olarak hesaplanmıştır.

2.2.6 Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı

Projeli durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinden Bugünkü Koşullardaki Ulusal Tarım Geliri çıkarılarak Proje ile artan Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur. Bulunan bu değer Gelişme Periyodu Katsayısı (Developman Katsayısı) ile çarpımı sonucu Proje ile artan Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır. (Tablo 2.10)

Tablo 2.10 Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı

Projeli Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Mevcut Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Proje İle Artan Ulusal Tarım Geliri TL/da	İnkişaf Periyodu Emsali	İnkişaf Periyodu İle Artan Geliri TL/da
1.040	129	911	0,86	783

2.2.7 Eskipazar'da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı

Mevcut Durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinin, Toplam proje öncesi alanı ile –nadas var- çarpılması sonucu mevcut sahadaki Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.

Projeli durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinin, Toplam proje alanı ile–nadas yok- çarpılması ile proje sahasının Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.

Proje sahası Yıllık Ulusal Tarım Gelirinin, Gelişme Periyodu Katsayısı (Developman Katsayısı) ile çarpımı sonucu, Proje sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymeti hesaplanmıştır.

Proje sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymetinden mevcut sahadaki Ulusal Tarım Geliri çıkarılarak Proje ile elde edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı hesaplanmıştır.

(Tablo 2.11)

Tablo 2.11 Eskipazar’da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı

Mevcut Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	129
Proje Öncesi Saha -Nadas var- (da)	45 000
Mevcut Sahadaki Ulusal Tarım Geliri (TL)	5 805 000
Projeli Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	1 040
Proje Sahası -Nadas yok- (da)	63 000
Projeli Sahadaki Ulusal Tarım Geliri(TL)	65 520 000
Developman Periyodu Katsayısı	0,86
Proje Sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymeti (TL)	56 347 200
Proje İle Elde Edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı (TL)	50 542 200